

Uudnyttet potentiale i sydeuropæisk arbejdskraft

TEMAANALYSE

Næsten halvdelen af danske SMV'er er begrænset eller meget begrænset af manglende arbejdskraft. Imens går flere millioner ledige i Sydeuropa.

Uudnyttet potentiale i sydeuropæisk arbejdskraft

Manglen på arbejdskraft er stor for de små og mellemstore virksomheder i Danmark. Næsten halvdelen af SMV'erne er begrænset eller meget begrænset af manglende arbejdskraft. Imens går flere millioner mennesker ledige i Sydeuropa. Det tyder på et kæmpe uudnyttet potentiale i at hente arbejdskraft fra Sydeuropa til Danmark – såfremt det kan lykkes at hente dem hertil.

Hidtil har den europæiske arbejdskraft primært bestået af personer fra Østeuropa, men antallet af beskæftigede fra østeuropæiske lande er nedadgående.

I 1. kvartal 2021 var arbejdsløsheden i Sydeuropa 6 pct. point højere end arbejdsløsheden i Østeuropa. Derfor er det oplagt, at regeringen øger deres indsats for at trække udenlandsk arbejdskraft fra Sydeuropa til Danmark.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Der er et stort økonomisk potentiale for danske SMV'er, hvis man i højere grad kunne benytte sydeuropæisk arbejdskraft.
- Næsten halvdelen af SMV'erne er begrænset eller meget begrænset af mangel på arbejdskraft.
- Ca. 7.2 millioner personer går ledige i Sydeuropa.

Andel af SMV'er, som er begrænset eller meget begrænset af manglende arbejdskraft:

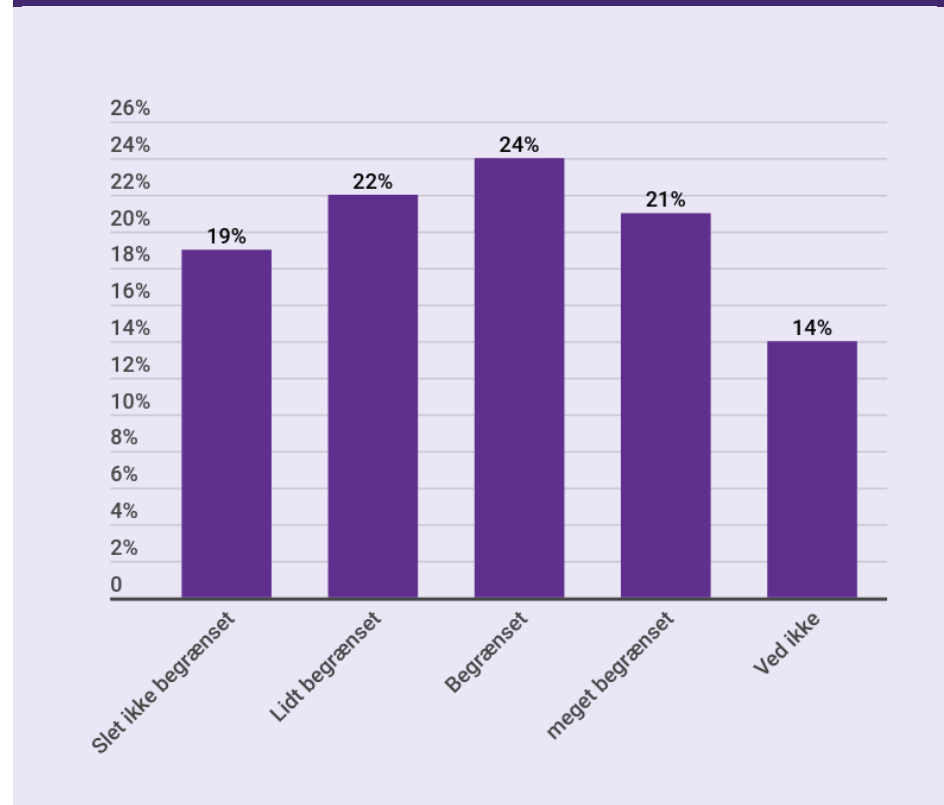
45%

Næsten halvdelen af SMV'erne er begrænset eller meget begrænset af manglende arbejdskraft.

SMV'erne mangler kvalificeret arbejdskraft

I en undersøgelse blandt 515 virksomheder fra 3. kvartal 2021 finder SMVdanmark, at 45 pct. af SMV'erne er begrænset eller meget begrænset af mangel på arbejdskraft. Den manglende arbejdskraft giver produktionsbegrænsninger og betyder i værste fald, at både virksomheden og staten går glip af potentiel økonomisk vækst.

Vurder hvor begrænset din virksomhed er af mangel på arbejdskraft 3. kvartal 2021

Kilde: SMVdanmarks Konjunkturanalyse 3. kvartal 2021

Kilde 1

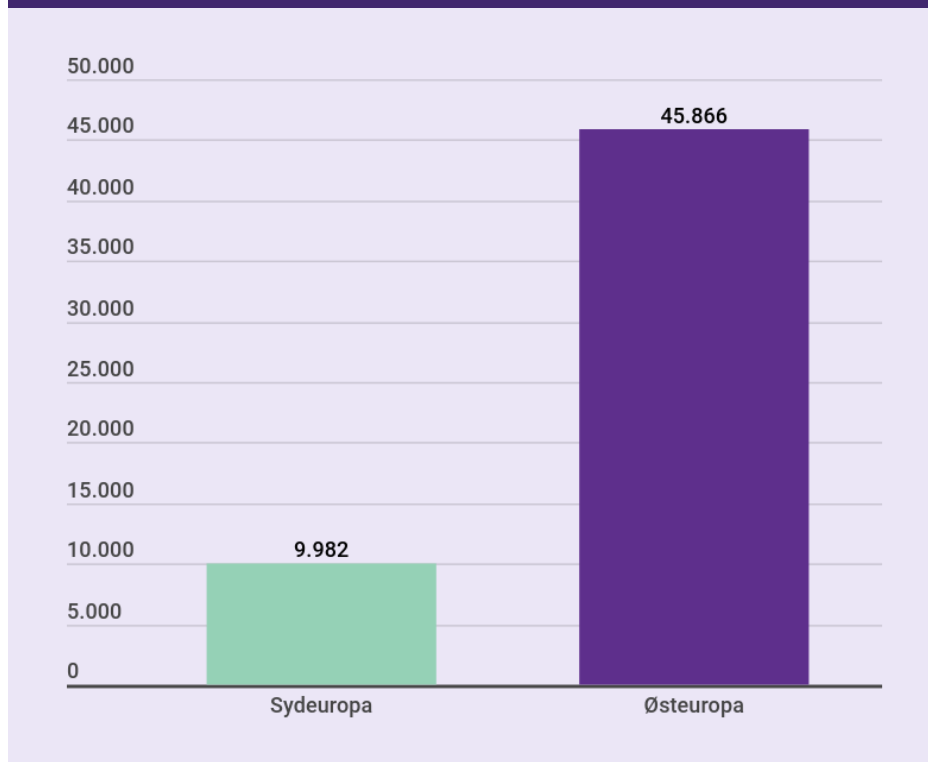
Antal respondenter: 515

Anm.: Vægtet efter branche

Tidligere har den europæiske arbejdskraft primært bestået af folk fra Østeuropa. I 1. kvartal af 2021 var antallet af østeuropæere med dansk indkomst 4,6 gange større end antallet af sydeuropæere. Det svarer til, at ca. 46 tusind østeuropæiske statsborgere har lønindkomst i Danmark, mens tallet er ca. 10 tusind for sydeuropæere.

Fordeling af udenlandsk arbejdskraft

Antal beskæftiget opdelt på statsborgere fra Syd- og Østeuropa
1. kvartal 2021

Kilde: Jobindsats.dk

Figur 2

Anm.: Østeuropæiske lande inkluderer her Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien. Imens består gruppen for Sydeuropa af GISP-landene (Grækenland, Italien, Spanien og Portugal)

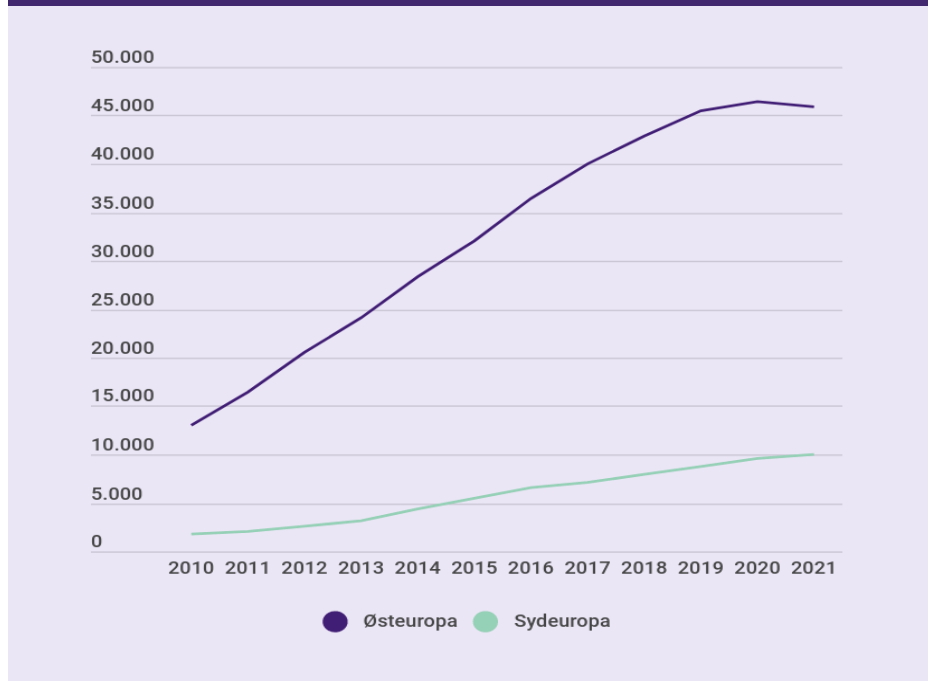
Udbuddet af østeuropæisk arbejdskraft er faldet

For første gang i over 11 år er udbuddet af østeuropæisk arbejdskraft faldet. Tidligere er antallet af østeuropæere med arbejde i Danmark steget med ca. 3,5 tusind om året. I takt med at arbejdsløsheden i Østeuropa falder, falder udbuddet af arbejdskraft fra disse lande dog også.

Samtidig med at ledigheden er relativ lav i Østeuropa sammenlignet med Sydeuropa, er incitamentet til at arbejde i Danmark faldet på grund af, at den relative lønforskel er mindsket mellem Danmark og Østeuropa. Spaniens [BNP pr. indbygger justeret for købekraft](#) er kun en smule højere end i Polen. Ser man på udviklingen er Spaniens BNP pr. indbygger korrigeret for købekraft kun steget med 19 pct., mens tallet i Polen er steget med 62 pct. siden [2010](#).

Udvikling i udenlandsk arbejdskraft

Udviklingen i antallet af udenlandske statsborgere med lønindkomst i Danmark

Kilde: Jobindsats.dk

Figur 3

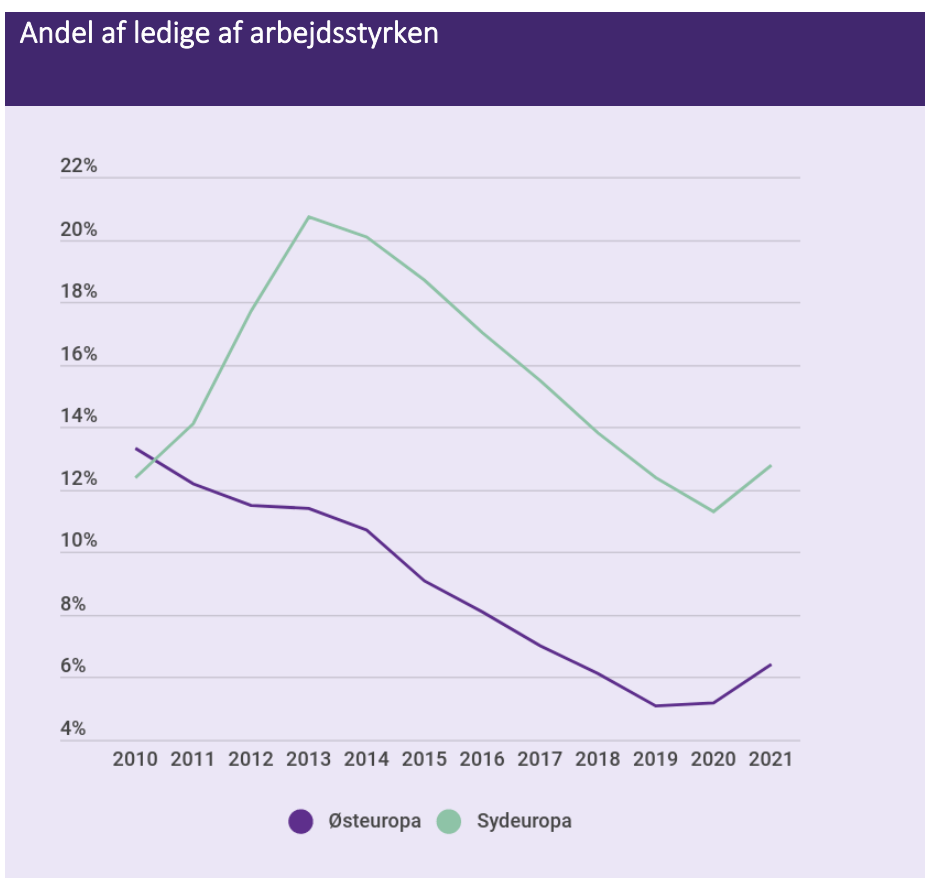
Anm.: Gruppen for Østeuropa består af landene Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien. Imens består gruppen for Sydeuropa af GISP-landene (Grækenland, Italien, Spanien og Portugal)

Den manglende arbejdskraft kan findes i Sydeuropa

Det betyder, at de danske virksomheder er nødsaget til at se nye veje i jagten på arbejdskraft – evt. i Sydeuropa, hvor ledigheden er høj. Her går flere millioner ledige, svarende til en gennemsnitlig arbejdsløshed på 12,4 pct. i Sydeuropa. Værst står det til i Grækenland, hvor arbejdsløshedsprocenten er 16,3 pct. Lige efter kommer Spanien, hvor arbejdsløshedsprocenten er 15,9. I alt, er der ca. 7,2 mio. sydeuropæere som går ledige jf. Eurostat.

Der er samtidigt større potentiale for at finde højtuddannet arbejdskraft i Sydeuropa. I Spanien er arbejdsløsheden for personer med en [videregående uddannelse 10 pct.](#), mens tallet er 2 pct. for Polen, som er det land i Østeuropa, der bidrager med flest lønmodtagere i Danmark.

Ledigheden i Sydeuropa er markant højere end i Østeuropa

Kilde: Eurostat

Figur 3

Anm.: Gruppen for Østeuropa består af landene Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien. Imens består gruppen for Sydeuropa af GISP-landene (Grækenland, Italien, Spanien og Portugal)

Regeringen har lovet flere jobcentre i Europa

I [regeringens forståelsespapir fra 2019](#) fremgår det på side 13, at regeringen vil oprette nye danske jobcentre i andre lande i Europa for at tiltrække mere europæisk arbejdskraft til Danmark. To år efter er der endnu ikke åbnet nogle danske jobcentre uden for Danmark. Beskæftigelsesministeriet peger i et [notat](#) fra 2018, baseret på Tysklands erfaringer, på at det ikke er nok at placere ét stort jobcenter, men at man bør operere med mindre og spredte jobcentre for at opnå størst mulig effekt.

Konklusion og politikforslag

Næsten halvdelen af de små og mellemstore virksomheder er enten begrænset eller meget begrænset af manglende arbejdskraft. Imens går flere millioner ledige i Sydeuropa. Regeringen har som en del af forståelsespapiret tilkendegivet, at man ønsker at åbne jobcentre i Sydeuropa.

SMVdanmark bakker op om dette initiativ og opfordrer derfor regeringen til hurtigst muligt at lancere en plan for udførelsen af initiativet. I en tid med omfattende mangel på arbejdskraft er der behov for at sætte ind, hvor end det er muligt.

Kontakt

Lasse Lundqvist, tlf. 41 29 20 09, lundqvist@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, august 2021